

DATUM
2016-07-04DNR
OSN/2016:98**Yttrande**Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm**Ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga**

(dnr A2016/01307/I)

Sammanfattning

Lidingö stad instämmer med Arbetsmarknadsdepartementets promemoria när det gäller förslaget att göra ett enklare regelverk, en minskad administrativ börda och att kostnadsutvecklingen bör dämpas. I förslaget måste dock den situation som kommuner stod inför under 2015, med ett kraftigt ökat mottagande, tas i ett mycket större beaktande. Staden är således mycket kritisk till den föreslagna sänkningen av ersättningen till kommunerna och anser inte att förslaget är väl genomtänkt. Om förslaget skulle gå igenom får det långtgående konsekvenser för flera av stadens nämnder och kommer att påverka budgetering, samt både den kortsiktiga och långsiktiga ekonomiska planeringen för bland annat omsorg, skola och övrig verksamhet.

Lidingö stads synpunkter

Lidingö stad instämmer med promemorian, att resurser främst ska styras till barn och till de som är i störst behov av samhällets stöd, men är mycket kritisk till förslaget om ett nytt ersättningssystem. Staden anser inte att den föreslagna sänkningen av ersättningen till kommunerna är väl genomtänkt. Om en sänkning av ersättningen skulle gå igenom får det långtgående konsekvenser för flera av stadens nämnder och kommer att påverka budgetering, samt både den kortsiktiga och långsiktiga ekonomiska planeringen för omsorg, skola och övrig verksamhet. Staden instämmer med de ställningstaganden Sveriges Kommuner och Landsting gör i yttrandet, dnr 16/03623, till Arbetsmarknadsdepartementet gällande det föreslagna ersättningssystemet för mottagande av ensamkommande barn och unga.

Utifrån ett barnperspektiv ska staden se till att barnets bästa kommer i det första rummet, att det finns en kontinuitet i barnets uppfostran och en social trygghet. I den situation som rådde under 2015, med ett stort mottagande som det inte fanns tillräcklig tid till eller tillräckliga resurser att planera för, var efterfrågan på boenden för ensamkommande barn och unga högre än tillgången. Barn och unga placerades där det fanns möjlighet, vilket har lett till att staden idag har avtal som löper under ett par års

tid. De kostnader som staden har idag för boendeplaceringar, kommer staden ha till stor del även den 1 januari 2017.

Personella resurser måste finnas som kan arbeta med omförhandling av avtal, överlämningar till placeringskommuner, eventuella omplaceringar, rekrytering av familjehem, planering för stödboenden etc. Idag är det svårt att rekrytera socionomer vilket med största sannolikhet kommer leda till kostsamma tillfälliga lösningar med inhyrda konsulter. De ökade kostnaderna kommer i förlängningen innebära en icke önskvärd omfördelning av resurser från annan lagstadgad och nödvändig verksamhet.

Om en liknande extraordinär situation skulle uppstå igen, är det en absolut nödvändighet att en omedelbar och tydlig information finns om hur kommuner ska agera.

Införande av schabloner

Med införande av schabloner blir staden tvungen att omförhandla sina avtal med de externa boenden som staden har avtal med idag, och som till övervägande del är hem för vård eller boende, HVB. Konsekvensen med en minskad ersättning med upp till 30 %, är att personalkostnader måste minskas. För en del barn har en lägre bemanning, och därmed mindre personalinsatser, inte någon större betydelse, medan det för andra barn kommer att ha en stor betydelse. Staden anser att schablonerna är för lågt satta vilket riskerar att omsorgen får en sämre kvalitet. En överlämning till placeringskommunen ska eftersträvas enligt promemorian, vilket är bra utifrån en kontinuitet och social trygghet för barnet, då denne kanske har hunnit etablera sig väl i placeringskommunen. Staden vill dock påtala att det måste finnas incitament för placeringskommunen att vilja ta emot barnet.

En placeringsform är stödboende vilket staden anser är ett bra alternativ. Dock måste det tas i beaktande att långt ifrån alla 16-17 åringar är mogna för att bo på ett stödboende. Stödboende är en förhållandevis ny boendeform och finns idag inte uppbyggt inom Lidingö stad i den utsträckning som skulle vara önskvärt.

Svårighet att rekrytera familjehem

Idag konkurrerar staden med privata aktörer om familjehem. Då de privata aktörerna erbjuder en högre ersättning än staden, är det idag svårt att rekrytera nya familjehem.

Det kommer att bli ännu svårare att rekrytera familjehem framöver om rekryteringen är begränsad till Lidingö stad.

Övergångsbestämmelser

Staden anser att det är mycket viktigt att de kommande övergångsbestämmelserna gäller under två till tre år, så att det finns tid för omställning för placeringskommunen och möjlighet att ta över ansvaret från anvisningskommunen. Anvisningskommunen kommer även att behöva omförhandla boendekostnaderna så att de täcks av schablonen inför en överlämning till placeringskommunen. Det som troligen kommer försvåra en placeringskommuns vilja att ta emot en överlämning från anvisningskommunen, är den svårighet som finns idag med att rekrytera socionomer. Svårigheten att rekrytera socionomer kommer leda till kostsamma tillfälliga lösningar

med inhyrda konsulter. I de fall där det inte går att omförhandla boendekostnaderna, kommer sannolikt placeringskommunen neka till att ta över ansvaret för barnet.

Vid planeringen inför en överlämning till placeringskommunen, är staden skyldig att se till att individuell hänsyn tas utifrån ett barnperspektiv.

För Lidingö stads utbildningsförvaltning är övergångsbestämmelser på två till tre år nödvändiga då lokaltillgångar är uppbundna genom kontrakt under ett antal år. Att inte ha övergångsbestämmelser på två till tre år kommer att leda till att gymnasieskolan drabbas av betydande ekonomiska kostnader för tomma lokaler och uppbundna personalkostnader, som det i dagsläget inte finns någon kompensation för. Den kommunala skolan är till övervägande del mottagare av nyanlända.

Ny anvisningsmodell

För att en överlämning till placeringskommunen ska vara möjlig, är det viktigt att det finns incitament för att ta emot barnet. Den nya anvisningsmodellen, som tillämpas sedan den 1 april 2016, måste vara tydlig med att i mottagandet av ensamkommande och asylsökande, räknas även de barn som har överlämnats från anvisningskommunen till placeringskommunen.

På Lidingö stads vägnar:

Birgitta Sköld
Omsorgs- och socialnämndens ordförande